Vraag nr. 147
van 7 mei 2004
van de heer ANDRÉ-EMIEL BOGAERT

Hervorming fokkerij – Dringende problemen

Door het Lambermontakkoord werden de gewesten onder meer zelf bevoegd voor het domein van de fokkerij.

Binnen redelijke termijn publiceerde de betrokken administratie een goed werkdocument, dienstig als basis voor verdere onderhandelingen. Hierbij streefde men naar één groot Vlaams Fokkerijcentrum, waarin alle sectoren zouden worden vertegenwoordigd. Dit voorstel was eigenlijk van de hand van de toenmalige opdrachthouder van toenmalig Vlaams minister Vera Dua, en opende nieuwe en hoopvolle perspectieven voor de toekomst. Spijtig genoeg verwaterde het dossier na diens overstap naar het Federale Voedselagentschap, waarna de veeleer conservatieve administratie opnieuw de handen vrij kreeg.

Als antwoord op de nieuwe administratief-politieke situatie, namelijk de splitsing van de Dienst Fokkerij, werd door een groep bij de sector betrokkenen de VZW Vlaamse Vereniging voor Kleine Herkauwers, afgekort VVKH, opgericht. Blijkbaar gebeurde dit tot groot ongenoegen van reeds bestaande, erkende en doorgaans verzuilde organisaties. De betrokken VZW vroeg haar erkenning aan, maar deze werd door de administratie geweigerd, want "men was de situatie nog aan het bestuderen". Finaal ontstonden aldus vanuit de sector twee modellen :

– "voorstel VVKH" : een groepering van fokkers die via diverse werkgroepen rond bepaalde doelstellingen werken ;

– "voorstel erkende organisaties" : een groepering van de voordien reeds bestaande VZW's.

Finaal kwam de betrokken administratie met een nieuw voorstel op de proppen, namelijk één nieuwe VZW waarbij iedere fokker rechtstreeks kan aansluiten en een eigen keuze kan maken naar zijn/haar interessedomein. Dit plan was zeker verdedigbaar, maar het liep onder meer om volgende redenen mis :

– elk alternatief was voor de betrokken administratie onbespreekbaar. Sommigen durven zelfs de term "administratieve chantage" in de mond nemen ;

– de voorgestelde interessedomeinen waren slechts een weerspiegeling van de reeds bestaande organisaties ;

– over het toekomstig fokbeleid zelf werd niet gesproken. Menigeen had de indruk dat het eigenlijk in eerste instantie ging om het vastleggen van de structuren en het verdelen van de posten ;

– fundamenteel gaat en ging er eigenlijk niets veranderen, omdat men blijkbaar alles bij het oude wou laten.

Voormelde VZW kon dan ook niet anders dan tot nader order uit het systeem stappen, maar ze blijft wel strijden voor het principe van concurrerende erkende verenigingen. Het is volgens haar de enige optie om fokkers alsnog de kans te geven een ander beleid na te streven. Ook de Professionele Geitenhouders hebben recentelijk afgehaakt en het overleg gestopt, zodat momenteel enkel de erkende organisaties nog overblijven.

Gelet op de zeer nakende oprichting van het Vlaams Fokkerijcentrum en de nieuwe Koepel der Kleine Herkauwers, dienen volgende pertinente vragen dringend te worden beantwoord.

Volledigheidshalve verwijs ik in onderhavig dossier ook naar :

– beschikking 90/254/EEG van de Europese Commissie van 10 mei 1990 tot vaststelling van de criteria voor de erkenning van organisaties en verenigingen van fokkers die stamboeken voor raszuivere fokschapen en -geiten bijhouden of instellen ;

– koninklijk besluit van 20 oktober 1992 betreffende de verbetering van schapen- en geitenrassen ;

– weigering van Vlaams minister Vera Dua van de aanvraag tot herkenning van de VZW VVKH van 22 april 2003 ;

– brief van de administratie aan de sector van 24 oktober 2003 met uitnodiging tot overleg ;

– verslag werkvergadering Kleine Herkauwers van 28 oktober 2004 ;

– de drukke brief-, fax- en mailwisseling tussen de VZW, de sector en de opeenvolgende bevoegde ministers, gaande van 24 oktober 2003 tot en met 6 mei 2004.

Vooral uit voormelde briefwisseling blijkt een verregaande miskenning van de rechten van sommigen uit de sector en de overerkenning van anderen. Vooral de arrogantie van de betrokken administratie zit velen hoog. Blijkbaar werden en worden de opeenvolgende ministers Dua, Sannen en Tavernier dermate van het dossier afgeschermd, dat er zelfs geen zinnig gesprek mogelijk is.

1. Waarom weigerden en weigeren de opeenvolgende bevoegde ministers elke erkenning van elke vereniging die niet tot de vroegere erkende en verzuilde verenigingen behoort ?

2. Is deze houding met de huidige Europese, Belgische en Vlaamse wetgeving te verzoenen ?

3. Waarom negeert de bevoegde minister in elk antwoord steeds de grond van de zaak en gaat hij rond de gestelde problematiek en dito vragen heen ?

4. Is de Vlaamse regering en/of de bevoegde minister bereid de geplande acties in de sector tijdelijk op te schorten tot na het dringende en aangekondigde debat in de bevoegde parlementaire commissie (dat uiteraard per definitie bij aanvang van de nieuwe legislatuur wordt gehouden), wetende dat het hier gaat om de op 12 mei eerstkomende geplande oprichting van het Vlaams Fokkerijcentrum en van de nieuwe Koepel der Kleine Herkauwers ?

Antwoord

1. Het Vlaams fokkerijbeleid, waarnaar verwezen wordt, legt de nadruk op drie aspecten:

   – de versterking van de foktechnische werking in elke erkende fokkersvereniging;

   – de groepering van alle fokkerij-expertise van een sector in één koepelvereniging;

   – de uitbouw van een fokkerijcentrum.

   De oprichting van een koepelvereniging - zeker voor schapen en geiten - is een essentieel onderdeel van het Vlaamse fokbeleid. De bundeling van alle krachten uit deze sector moet leiden naar een betere en professionelere dienstverlening zowel voor de fokker als voor de houder. Een versnippering van krachten en middelen komt de sector niet ten goede.

   Een tijdelijke erkenning van een nieuwe aparte vereniging gaat dan ook in tegen de noodzaak een koepelvereniging op te richten waarin alle actoren van de fokkerij van schapen en geiten aanwezig zijn.

   Alle betrokken en geïnteresseerde verenigingen, waaronder de VVKH, werden dan ook uitgenodigd en opgeroepen te beraadslagen over een plan dat finaal zou uitmonden in de oprichting van een zogenaamde koepelvereniging van schapen en geiten. Dit plan was vooraf door de minister goedgekeurd.

2. In artikel 2, tweede lid, van de beschikking 90/254/EEG wordt bepaald dat de autoriteiten van de betrokken lidstaat het recht hebben een nieuwe organisatie of vereniging van fokkers niet te erkennen, indien deze de instandhouding van het ras in gevaar brengt of de uitvoering van het zootechnische programma van een bestaande organisatie of vereniging doorkruist. Die bepaling is ook opgenomen in artikel 3 van het koninklijk besluit van 20 oktober 1992 betreffende de verbetering van de schapen- en geitenrassen.

   De beslissing in kwestie van mevrouw Dua, toenmalig minister van Leefmilieu en Landbouw, past volledig in de bestaande wetgeving.

3. Het is duidelijk dat vooral in de sector van de kleine herkauwers de nodige hervormingen moeten leiden tot een betere en professionelere dienstverlening voor fokker en voor houder. De volgende uitgangspunten werden dan ook vastgelegd :

   – het individuele lidmaatschap. Er is geen formele rol weggelegd voor de bestaande en momenteel erkende fokkersverenigingen;

   – de nieuwe koepelvereniging moet de belangen behartigen van zowel de stamboekfokkers als de houders van zowel schapen als geiten;

– om beleidsverantwoordelijkheid binnen een beleidsdomein op te nemen, moet het lid aan voor dat beleidsdomein relevante voorwaarden voldoen;

– alle beleidsdomeinen krijgen een volwaardige vertegenwoordiging in de bestuursorganen.

Nog voor de eerste vergadering heeft de VVKH meegedeeld dat ze aan die besprekingen niet zou deelnemen. Vanaf dan is verder gewerkt met de overblijvende geïnteresseerden.

Het ware veel beter geweest dat alle in het najaar 2003 uitgenodigde verenigingen en belangengroepen actief aan het overleg in de vergadering hadden deelgenomen met de bedoeling een goed georganiseerde en goed werkende koepelvereniging op te richten. Een vereniging die zichzelf buiten het overleg plaatst, kan moeilijker het recht opeisen met haar standpunten rekening te houden. Met de ideeën – voorzover ze realistisch en inpasbaar zijn – van de bedoelde verenigingen wordt terdege rekening gehouden.

4. Ik ben niet bereid de geplande oprichting van het Vlaams Fokkerijcentrum of van de koepelvereniging van kleine herkauwers op te schorten. Het gaat immers over de uitvoering van het Vlaamse fokkerijbeleid dat zowel door mij als mijn voorgangers is goedgekeurd.